

Молодий комуніст

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XIX • № 144 [2560].

ВІВТОРОК, 3 ГРУДНЯ 1978 року.

Газета виходить з 1939 року
Ціна 2 коп.

І ТИ ДО ЗАПОВІТНИХ ВИСОТ

І ГРУДНЯ В КІРОВОГРАДІ ВІДБУЛАСЯ ОБЛАСНА НАРАДА З ПИТАНЬ ДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ І ПІДГОТОВКИ ДО ФІНАЛЬНИХ СТАРТІВ VII СПАРТАКІАДИ УРСР.

З доповіддю на нараді виступив секретар обкому Компартії України В. К. ДРИМЧЕНКО.

Так, фізкультура і спорт — наші перші помічники у праці, навчанні, в житті. Бо тільки та людина високих моральних якостей, яка здобула високий фізичний гарт, здатна на трудовий подвиг, до життя повноцінного, з найбільшою користю для суспільства.

В колективах фізкультури нині більше 348 тисяч робітників і хліборобів, студентів і школярів. Попереду в шеренгах фізкультурників ті, кому підкорилися чемпіонські висоти на обласних та республіканських змаганнях — С. Мезенцев, В. Твердоступ, В. Пасюкова, А. Високолян, представники правофлангових колективів фізкультури Кіровоградського машинобудівного технікуму, Світловодського заводу чистих металів, колгоспів «Дружба» Новосукієвського району і багатьох інших. За роки десятиї п'ятирічки шеренги майстрів спорту поповнили 53 вихованці спортклубів та колективів фізкультури. Є певні зрушення і в роботі по впровадженню в дію нового фізкультурного комплексу. (Закінчення на 4-й стор.).

Завершила п'ятирічку комсомольсько-молодіжна бригада шліфувальників Дніпровського заводу твердих сплавів, де бригадиром Віктор Приступ, а комсоргом Станіслав Чернявський. Одну радість на всіх поділили сорок шість чоловік, з яких 26 — комсомольці. «Десяту п'ятирічку — без відставок!» — під таким девізом, підтримавши почин ростовчан, працювали весь час молоді шліфувальники. А звідси й ре-

Є П'ЯТИРІЧКА!

зультати: менше 120 процентів норми бригада не дає, частіше колектив виконує по півтори норми. А щодо головного — якості, то 99 процентів продукції йде з першого пред'явлення.

С. ТИШКО,
позаштатний кореспондент
«Молодого комуніста».
М. Світловодськ.

Виконано замовлення БАМу

Важливе замовлення будівників БАМу на півтора місяця раніше строку виконав колектив електромеханічних майстерів Дніпровської залізниці. На станцію Скородино відправлено тисячу комплектів низьковольтного електротехнічного устаткування, яке буде використано при спорудженні залізничних естаж, локомотивних і вагонних депо, електростанцій, житлових будинків.

(РАТАУ).

ШАНА — ЗА ВМІЛІ РУКИ

Віктор Мільченко, недаремно вважається одним із кращих слесарів-шліфувальників в Олександрійській райспецтехніці. Виконанню продукції він завжди дає з першого пред'явлення, а кожній валі, відшліфованій Віктором, нічим не відрізняється від виготовлених на заводі.

Віктор комуніст, вихованець Ленінського комсомолу, член обкому комсомолу, він має на підприємстві великий авторитет — за вміль руки, тогариську вдачу, вміння в будь-яку хвилину прийти на допомогу молодшому чи й старшому колезі.

Новачки часто звертаються до нього по пораді. Бо хоч і не надто старший віком, але вже — наставник.

На знімку: Віктор МІЛЬЧЕНКО.
Фото В. ГРИБА.

ЯКІСТЬ НАШОЇ РОБОТИ: молоді спеціалісти і п'ятирічка

КОНСТРУКТОРИ ПРАЦЮЮТЬ НА МАЙБУТНЄ

ВЖЕ більше року Олександрійський завод підйомно-транспортного устаткування носить звання підприємства імені 60-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції. Його продукцію високо оцінили на БАМі, в Тюмені, в багатьох кутках нашої країни і за кордоном. Він росте, будується, оновлюється, створює нову техніку, що її незабаром одержать замовники. А починається все з ідеї, з напруженої праці конструкторів, технологів. Потім естафету приймають робітники.

Про місце молодих конструкторів у десятиї п'ятиріччя, про здобутки і проблеми розповів нашому кореспонденту заступник секретаря комітету комсомолу підприємства, інженер-конструктор Михайло Сергієнко.

— Трудова діяльність більшості молодих спеціалістів заводу почалася в десятиї п'ятиріччя, рік-два тому. Саме цей період характеризується бурхливим ростом кількісних і якісних показників: розробляються і впроваджуються стандарти підприємства, з'являються нові види продукції, впроваджується комплексна система управління якістю...

Період, мабуть, сприятливий для швидкої адаптації, професійного росту новачків і водночас складний.

— Додам до цього, що завод нині будується, незабаром стануть до ладу нові потужності. Колектив інженерно-технічних працівників поповниться новачками, а тому все, що пов'язано з їх-

ньою адаптацією, є і лишиться для нас актуальним.

Хотів би виділити тут два моменти. Випускники вузів — парод енергійний, зі своїми власними поглядами на різноманітні проблеми. Звичайно, вони принесли свіжі думки, ідеї. Інститут дає багато. Але ж кожне підприємство має свою специфіку, і молоді спеціалісти далеко не реалізують, щоб обійтися без допомоги досвідчених. Тож назву в першу чергу імена Володимира Григоровича Варламова, Таїсії Степанівни Дронової, Валентини Іванівни Кошмар, Михайла Якимовича Чернова... Аж ніяк не ігноруючи ініціативи молоді, вони тактовно й ненав'язливо передають свій досвід. Девіз наставників: спочатку допомога, а потім вже контроль. Маю на увазі контроль за виконанням особистих творчих планів, який здійснюється під керівництвом М. Я. Чернова. Взагалі, ми виробили собі правило попереджувати помилки товаришів у процесі роботи, щоб потім не констатувати їх, не критикувати заднім числом, бо це, погодьтеся, не сприяє мікроклімату в колективі. Звідси — зацікавленість у

рості професійної майстерності молодих колег.

Всі ці фактори допомагають молодим увійти в ритм роботи всього колективу. Якщо ж говорити про швидкі темпи розвитку підприємства, то вони, на мій погляд, сприяють практичній підготовці поповнення інженерно-технічних працівників. Вищі вимоги — більше відповідальності.

— Вимоги п'ятиріччя ефективності і якості стосуються всіх і кожного: від директора підприємства до рядового робітника, Михайло, що можна сказати про внесок молодих спеціалістів заводу в боротьбу за якість, ефективність виробництва, про перспективи?

— Молодим, напевно, більше личить говорити про перспективи, хоча фундамент для завтрашніх досягнень створюється вже сьогодні. Нещодавно ми з інженером-конструктором Іриною Корольовою брали участь у роботі галузевих науково-технічної конференції в місті Стаханові. І ось у перерві розговорилися з колегами про уніфіка-

цію креслень. Досвідом розробки групових креслень можуть поділитися на багатьох підприємствах. Незабаром ця проблема може стати і у нас на заводі. Скажімо, на кожну з деталей, однакових за типом і різних за величиною, потрібно зробити креслення. Тому зараз необхідно провести підготовчу роботу по індексації виробів згідно з державними стандартами. Школа, що державні стандарти рідко надходять на завод, це значною мірою затримує нас.

Розширюються виробничі площі підприємства, водночас підвищується якість кранів з дистанційним управлінням, які не відчувують перевантаження при передбаченому розширенні колії. Спрощується електрична схема управління, створюються більш легкі конструкції. Взагалі, є чим похвалитися інженерно-технічним працівникам. Внесли свою частку у спільний

творчий здобуток і молоді спеціалісти.

— Конструктори, технологи — автори ідей, задумів. Реальне життя задумам дають робітники, Михайло, ніяких слів, будь ласка, про ваші з ними контакти...

— Помилка конструктора завжди відбивається на якості виконання операцій робітниками. Це — аксіома. А тому ми назавжди турбуємось про творчу співдружність між робітниками та інженерно-технічними працівниками. Це, зокрема, виявляється в контролі спеціалістів за впровадженням раціоналізаторських пропозицій. Відомо, що не кожен робітник може документально оформити свою ідею. І тут на допомогу приходять конструктори, технологи. Чимало цінних зауважень з боку робітників лунає і на нашу адресу. В технічній документації ніби все правильно, а на практиці... Всього не передбачиш. Ось така творча співдружність прискорює процес впровадження нової техніки, підвищує її якість.

УДАРНОМУ РОКУ — УДАРНИЙ ФІНІШ!

Нинішнього року хлібороби нашого району були ініціаторами боротьби за те, щоб по виробництву зерна вийти на рубіж 1980 року. Наполеглива праця господарів поля дала добрі результати — район виробив і продав державі хліба навіть більше, ніж передбачено на 1980 рік. І, ясна річ, ве-

реба віддати належне й комсомольсько-молодіжним буржуйним ланкам (їх було чотири). Найщедріше віддало 150-гектарне поле молодим механізаторам колгоспу імені Горького — 326 центнерів соевих коренів видало воно з кожного гектара. Тож на Ленінському уссі «Заповітам

ПЕРЕМОГЛИ НАЙНАПОЛЕГЛИВІШІ

Леніна вірні» ланковому Володимирові Харламову та групі комсоргу Вікторі Триуді було про що згадувати перед товаришами — спілчанами.

Не соромно було похвалитися здобутими успіхами капітанові екіпажу збирального агрегату з колгоспу імені Фрунзе Анатолію Кирпі — разом з товаришами він накопав комбайном КС-6 45 630 центнерів цукристих на 169 гектарах, випередивши шість інших комсомольсько-молодіжних ланок, що копали буряки.

А всього комсомольці і молоді району збрали кукурудзу на 740 гектарах, цукрові буряки — на 1005. Переможців змагання відзначено грамотами райкому комсомолу, червоними випелами.

Нині, обговорюючи матеріали листопадового Пленуму ЦК КПРС, молоді хлібороби району намічають собі рубіж на наступний, четвертий рік десятиї п'ятирічки. Безперечно, вони будуть значно вищими проти чинних.

В. ДОРОШ

член корпусу «Молодого комуніста» при Дніпровському райкомі комсомолу.

Школа комсорга

НОВЕ
У КОМСОМОЛЬСЬКИХ
РОБОТІ

КОМІСАРИ

Розвивати спільну діяльність ВЛКСМ з державними, господарськими і громадськими організаціями в розв'язанні питань, що стосуються молоді.

(3 резолюції XVIII з'їзду ВЛКСМ).

2. СЛОВО
РАЙКОМУ

НЕ КОПИЮВАЛИ долинського досвіду в Новоукраїнському райкомі. Взявши за основу, шукали своїх шляхів його впровадження. Остерігалися шаблону в новій справі. Вирішили: якщо вже братися за експеримент, випробувати практикою, то масштабно. Постала перша проблема перед райкомом: у яких комсомольських організаціях розширити права ватажків, кому з комсоргів можна довірити нову посаду — бути позпедом голови колгоспу по роботі з молоддю. Міркування привели до висновку: так потрібно зробити в тих господарствах, де є не менше 150 чоловік спілчан і неспілкової молоді. Було визначено, що у дванадцяти з 18 господарств комсоргів можна обирати в члени правління. А ось із добром кадрів вийшла «осічка». Суміщення кола обов'язків комсомольських та адміністративних поставило конкретну вимогу: комсомольський ватажок на новій посаді повинен бути, з одного боку, досвідченим комсомольським працівником, організатором молоді, а з другого — хорошим спеціалістом сільськогосподарства, спроможним компетентно замінити голову колгоспу в розв'язанні виробничих питань, коли мова йде про молоді. Людей з такими якостями виявилось малувато. Тоді вирішили, що перевагу все-таки слід віддати досвідченим комсомольським організаторам. На посаду заступника голови колгоспу по роботі з молоддю обрали в основному ватажків з 3—4-річним стажем комсомольської роботи.

І над другою проблемою довелося членам райкому поміркувати. Стояло питання: чим конкретно повинен займатися комсомольський ватажок, наділений обов'язками й заступника голови колгоспу? Звичайно, внутрішню роботу втиснути в якісь рамки, регламентувати не можна та й нецільно. Але ж повинен бути чітке коло обов'язків. Не одразу, виплекане в гарячих суперечках, довадок, по-явилось тоді «Примірне положення про основні функціональні обов'язки заступника голови колгоспу по роботі з молоддю».

— Ми хотіли, щоб цей документ, — скаже потім колишній секретар Новоукраїнського райкому комсомолу Олег Іщенко, — став не догмою, а орієнтиром у роботі комсомольських комісарів на новій посаді.

Примірне положення складається з чотирьох розділів: «Загальні положення», «Обов'язки», «Права», «Відповідальність». Найбільше в цьому документі привертає увагу розділ про права. «Заступник голови колгоспу по роботі з молоддю має право за погодженням з правлінням і парторганізацією колгоспу давати вказівки керівникам і спеці-

лістам у питаннях виробничої діяльності, ідейно-виховної, культурно-побутової роботи серед молоді», — записано в першому пункті розділу. Або в другому: «Вносити на розгляд правління колгоспу пропозиції про добір і переміщення кадрів молоді, а також про накладення стягнень на порушників трудової дисципліни, громадського порядку». Вчителюється в кожний рядок «Положення» — і бачиш, які великі права надаються сільським комсоргам. Спрямовані вони на те, щоб вищим був їхній авторитет. «За дорученням правління» — бути представником колгоспу у вищестоящих органах на науково-виробничих нарадах і конференціях — проголошено в останньому розділі.

Більше півроку минуло відтоді, як у Новоукраїнському районі сміливо взялися впроваджувати нову форму керівництва комсомольськими організаціями сіл. Час, що минув, дає вже право на певні підсумки, висновки. У більшості комсомольських організацій району комсорги на посаді заступників голів колгоспів зуміли так повести роботу, що в господарствах побачили і переконалися: великі й відповідальні справи можуть вирішувати комсомольська організація, всі юнаки і дівчата. Приклад того — комсомольська організація колгоспу «Мир». Ватажок її, Олександр Вергун, творчо, розумно поєднав внутрішню роботу з неадатним йому адміністративним правам для виконання конкретного й невідкладного завдання — піднести авторитет молоді.

Та впровадження долинського досвіду показало й інше. Сериозної шкоди можна завдати цій корисній справі, якщо взятися за неї формально. В колгоспі імені Ульянова, на жаль, сталося саме так. Секретар комсомольської організації цього господарства Василь Карман фактично перетворився в адміністратора при правлінні колгоспу, а внутрішню роботу пустив на самоплив. Зanedбав ведення комсомольської документації: протоколи комсомольських зборів оформлялися від випадку до випадку, ніяких слідів про прийом юнаків і дівчат у члени ВЛКСМ у комітеті не лишилося. Навіть підсумки соціалістичного змагання молодих хліборобів комітет підбирав від випадку до випадку. В той же час Василь Карман до влаштування на квартири прикомандированих на осінні жнива водіїв автомашин, то виконував інші доручення як член правління.

Цей приклад має стати пересторогою для комсомольських ватажків. Нова форма виправдана й доцільна тоді, коли вдумливо й гармонійно поєднують внутрішню роботу з адміністративним керівництвом молоддю.

О. БАСЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

Нещодавно у Кіровоградському Будинку культури імені Калініна відбулося читання книги товариша Л. І. Брежнєва «Цілина».

На цій своєрідній зустрічі з учасною та робітничою молоддю виступили першо-

цілинники Олександр Юстинович Могиліук, що нині працює в Кіровоградському аеропорту, Григорій Іванович Бульдович — нині викладач Кіровоградського технікуму механізації сільськогосподарства. Вони поділилися спогадами про роки

ЗНАЙТИ
СВОЮ
ЦІЛИНУ

Із захопленням слухали учні розповіді першоцілинників Олександра Юстиновича МОГИЛЮКА та Григорія Івановича БУЛЬДОВИЧА про незабутні роки освоєння цілини.
Фото В. ГРИБА.

і події, описані в книзі Леоніда Ілліча.

О. Ю. Могиліук був безпосереднім учасником тих подій. Його двічі нагородили медаллю «За освоєння цілини». Після закінчення Київського інституту інженерів цивільної авіації Олександр Юстинович багато років працював у складі Чимкентського авіазагону. Цей загін виконав чималі обсяги робіт по піднявченню рису, по знищенню сарани на території Казахстану та Афганістану.

Трохи пізніше подій, описаних Л. І. Брежнєвим, приїхав на цілину Г. І. Бульдович. Він працював у радгоспі «Степняк», про який згадує Леонід Ілліч. Г. І. Бульдович розповідає юним слухачам, як змінилося це господарство порівняно з 1956 роком. В ньому вже було відкрито магазин, ідально, швейну майстерню.

1959 рік був особливо напруженим. Морози вдарили, коли хліб ще стояв на пні. Щоб зберегти врожай високі урожаї, молоді цілинники працювали в надзвичайно важких умовах. І вони, юні, пережили.

Г. І. Бульдович поради присутнім глибоко аналізувати Л. І. Брежнєва «Цілина», адже ця книга має відіграти велику роль у трудовому, ідейно-політичному вихованні молоді. Він сказав, що кожний юнак чи дівчина мають знайти в житті свою цілину.

● Проблеми молодіжної лекції

КОНТАКТ
ЛЕКТОРА
І СЛУХАЧІВ

Лекційна пропаганда, що є складовою частиною ідеологічної роботи нашої партії, спрямована на розв'язання одного з основних завдань соціалізму — формування людини, яка вільно, свідомо, активно творчо бере участь у природно-історичному процесі комуністичного перетворення світу.

Природно, що це завдання розв'язується зусиллями багатьох наук. Серед них гідне місце посідає психологія. Психологія вивчає широке коло питань, пов'язаних з лекційною пропагандою: психологічні особливості пропагандиста, характер мовного впливу на слухачів, особливості слухового сприйняття лекції, психологічні особливості аудиторії, природу контакту лектора і аудиторії та багато інших.

Говорячи про контакт лектора і слухачів, необхідно перш за все розглянути, що являє собою аудиторію, якими психологічними особливостями вона характеризується. Спочатку спинимося на формальних рисах. Це структура аудиторії, ступінь її однорідності, кількість людей, а також розміщення слухачів того, хто виступає, під час зустрічі. Коли говорять про структуру аудиторії, то звичайно мають на увазі характер зв'язків і стосунків між слухачами. Часто аудиторія являє собою групу, де всі перебувають у певних офіційних службових стосунках одне до одного: підлеглий — начальник, співробітники і т. п. Існують і неофіційні міжособові взаємовідносини, які також слід урахувати лекторів. Міжособові стосунки можуть зробити значний вплив на те, в якій обстановці проходить зустріч зі слухачами, як вони поставляться до лекції. Трапляється, реакція навіть однієї, але найбільш авторитетної в колективі людини може визначити загальне ставлення до виступу.

Під однорідністю аудиторії розуміють спільність віку, статі, професії слухачів. Кожний із таких однорідних груп властива своя певна спрямованість інтересів, неоднакове емоційне ставлення до матеріалу, що подається. Так, аудиторія, що складається переважно з жінок, особливо чутлива до проблем виховання, моралі, людських стосунків, тоді як чоловіча виявляє стійкіший інтерес до питань соціальних, громадських, професійної освіти, до спорту і т. д.

Молодіжна аудиторія більш емоційна, критична, іноді скептично настроєна до повторення вже відомого. Молоді слухачі нетерпимі до менторського, пошального тону лектора. Вони вимагають постійного розумового й емоційного контакту з пропагандистом. Природно, цього не можна не враховувати при добірї прикладів, ілюстрацій, визначенні характеру мовного впливу на аудиторію.

Професійна однорідність складу слухачів дає змогу спиратися на спільні в усієї аудиторії уявлення про той чи інший предмет і більше конкретизувати виклад, наводячи приклади, розраховані на людей даної спеціальності, що робить виступ зрозумілішим, ближчим.

Лекторів не байдуже, скільки буде слухачів, перед якими йому належить виступити. І це природно. Різниця між аудиторіями в кілька сотень і в кілька чоловік очевидна. Якщо в першому випадку ускладнюється процес управління аудиторією, то в другому — трудність полягає в необхідності майже індивідуального підходу до кожного слухача. Від кількості присутніх залежить манера поведінки того, хто виступає, стиль його мови. В нечисленній аудиторії він тримається природніше, має можливість звертатися до кожної людини. В таких умовах звичайна розмовна мова, звучить

інтонація, властива задушевній, довірливій розмові.

У великій аудиторії питання задають, як правило, наприкінці зустрічі, в нечисленній же вони можуть і переривати промову того, хто виступає. Тому вести бесіду в нечисленній, на перший погляд, «легшій» аудиторії може також бути важко, якщо, наприклад, питання буде непередбачено складним або промовець не підготовлений до діалогу. Важливо відзначити і якусь відповідність розмірів аудиторії і внутрішніх можливостей промовця. Одного велика аудиторія надихає, іншого, навпаки, бентежить — він віддає перевагу маленьким групам.

Цікавий і такий момент, як розміщення слухачів і лектора в залі. Стояти він на трибуні чи поруч слухачів, сидіти вони поруч чи перед ним чи поруч — ці, здавалося б, другорядні обставини теж варто враховувати під час виступу. Коли слухачів небагато, і вони, наприклад, сидять кружком, то зустріч виявиться ефективнішою, якщо лектор поведе живу бесіду, залучаючи всіх присутніх до активної участі в ній, а не обмежиться академічною, формальною розмовою.

Поряд з указаними формальними рисами аудиторії має ще й властивості, які характеризують її якості. Основні з них — підготовленість, настроєність, активність слухачів.

Підготовленість визначається рівнем знань, освіти і професійною обізнаністю. При цьому однаково підготовленими можуть виявитися формально різні аудиторії. Наприклад, до сприйняття такої теми, як, скажімо, «Впровадження автоматичних ліній та автоматизованих систем» джерело підвищення продуктивності праці, висококваліфіковані токарі, фрезерувальники, шліфувальники виявляються не менш підготовленими, ніж студенти—випускники верстатобудівних інститутів, а іноді й більш заінтересованими.

З підготовленістю тісно зв'язана настроєність аудиторії до тієї чи іншої зустрічі. Вона визначається мотивами поведінки слухачів, їхніми інтересами, настановами. Тут відбиваються людські потреби, серед яких першорядну роль відіграє інтелекту-

ально-пізнавальна. Коли аудиторія збирається, щоб дістати чи поглибити знання, вона керується інтелектуально-пізнавальним мотивом і внутрішньо настрійно сприймає потрібну їй інформацію. Дістаючи відомості, люди мислять, систематизують їх, міркують, оцінюють, висловлюють думки — вони внутрішньо активні, вони мислять, співпереживають.

Настрійність, яка визначає готовність психічних і фізичних сил людини до сприйняття лекції, і підготовленість, яка забезпечує можливість це робити, є нашою основою для виявлення розумової активності слухачів. Таким чином, підготовленість аудиторії, її настроєність і розумова активність — основні передумови та умови продуктивного, якісного сприйняття лекції.

Відзначимо також фактори і властивості, що характеризують формальну і якісну сторону аудиторії, не залежать від того, що виступає. Вони є тими вихідними даними, які лектор повинен тільки враховувати. Сам же він формує так звані діяльні особливості аудиторії. Вони складаються під впливом промовця. Так, від нього в невеликій мірі залежить, як аудиторія включиться в слухання, наскільки буде задоволена інтелектуально-пізнавальною потребою людей і чи збережеться вона у процесі слухання лекції. Тому-то пропагандист повинен перш за все старанно продумати, відібрати й організувати матеріал лекції. Слід зробити її змістовно-інформативною і цікавою для всіх.

Під час виступу пропагандист повинен постійно стежити за реакцією аудиторії. Адже читання лекції — це не тільки передача знань, але водночас і управління розумовою діяльністю слухачів, їхньою увагою, їхніми інтересами. Саме через це попереднє врахування особливостей аудиторії так важливе для лектора.

Враховування цих характеристик аудиторії дає змогу лекторові цілеспрямовано й систематизовано передавати необхідні знання слухачам, тобто здійснювати загальноосвітню функцію пропаганди, і, щонайголовніше, виховувати їх на цьому матеріалі.

І. ЗИМНЯ,
доктор філософських наук.

На фото: студентка першого курсу філологічного факультету Ніна УБІВОВКА готує оформлення до святкового концерту.
Фото А. ЗАПАРІ. (Фотохроніка РАТАУ).

До 325-річчя возз'єднання України з Росією

У ДРУЖНІЙ СІМ'І СТУДЕНТІВ

Майже сорок тисяч учителів, інженерів і науковців підготував за роки свого існування Дніпропетровський державний університет імені 300-річчя возз'єднання України з Росією — один з найбільших вузів республіки. Відкритий скоро після Великої Жовтневої соціалістичної революції, він зростає, мужніє і розвивається разом з усією країною. За заслуги в підготовці і комуністичному вихованні висококваліфікованих спе-

ціалістів для народного господарства і успіхи в науково-дослідній роботі університет нагороджений нещодавно Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР.

Тепер у ньому навчається близько 13 тисяч юнаків і дівчат 26 національностей. Активно включилися студенти в підготовку до святкування 325-річчя возз'єднання України з Росією. В університеті намічено ряд заходів, зв'язаних з цією знаменною подією. Заплановано проведення традиційного тижня дружби студентів Московського, Саратовського, Дніпропетровського і Гомельського університетів, відбудуться лекції, бесіди, вечори дружби, буде оновлено експозицію у вузівському музеї. Своєю майстерністю під час міжфакультетського фестивалю готуються продемонструвати учасники художньої самодіяльності.

БУДЬМО ЗНАЙОМІ!

У приміщенні українського музично-драматичного театру імені М. Л. Кропивницького відбулася перша зустріч членів клубу творчої молоді, заснованого в Кіровограді з ініціативи артистів театру. Членами цього клубу були молоді художники, архітектори, студенти і, звичайно ж, самі артисти.

Вечір знайомства проходив у теплій обстановці. Було представлено колектив студентського народного театру педагогічного інституту. Молодий архітектор Петро Яцький ознайомив присутніх із проектами новобудов міста. Виступили солісти балету театру зі сценами з вистав, а Валентина Литвиненко, артистка, член молодіжної літературної студії «Сівач», прочитала власні вірші.

Присутні на вечорі близько 70 представників творчої молоді міста взяли активну участь в обговоренні плану роботи клубу, головою ради якого обрано актора Анастасія Косляченка.

Перед новоствореним клубом стоять широкі завдання. Він повинен об'єднати творчу молодь міста, дати їй можливість для тих, хто любить театр, поезію, образотворче мистецтво. Членами клубу є ті, хто хоче обмінятися творчим досвідом, брати участь у цікавих дискусіях. Рада клубу час від часу організовуватиме творчі звіти молоді. Художники експонуватимуть свої роботи на виставках, що влаштовуються у приміщенні театру. Планується обговорення вистав. Архітектори міста періодично знайомитимуть членів клубу з новими цікавими проектами.

Нещодавно група акторів театру імені М. Л. Кропивницького повернулася із семінару творчої молоді, що проходив у Києві. На цьому семінарі йшлося про створення клубів творчої молоді. А саме такі клуби допоможуть розширити кругозір молодих, піднести їхню творчу активність, розв'язати проблему культурного дозвілля юнаків і дівчат.

Такі клуби вже кілька років діють в Одесі, Дніпропетровську, Києві та інших містах України. Слід гадати, що створений у Кіровограді клуб творчої молоді підтримуватиме з ними тісні зв'язки, переймає у них досвід.

О. АНОХІНА.

КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ТЕЛТАЙП

КОРИСНИЙ СЕМІНАР

У Світловодському міському комсомолу відбувся перший після звітів і виборів семінар секретарів первинних комсомольських організацій міста і району.

Комсомол ознайомився з питаннями комсомольської роботи, прослухав лекцію про міжнародне становище, з якою виступив лектор міському комсомолу партії В. П. Давидчук. По закінченні семінару секретарі здійснили цікаву екскурсію на Богданову гору (м. Чигирин).

ІМЕНІ ВІДВАЖНОЇ КОМСОМОЛКИ

Іменем вихованки Харківського університету Героя Радянського Союзу Лялі Убієвської названо вулицю нового містечка, де розташовані гуртожитки вузів Харкова. Студенти ХДУ передвоєнних років добре знали тогочасну кароку дівчину з фізмата, комсомольську активістку і відмінницю. В дні Великої Вітчизняної війни вона стала керівником підпільної комсомольсько-молодіжної організації в Полтаві. Юні патріоти мужньо боролися з фашистськими загарбниками: ризикуючи життям, влаштовували втечі радянських військовополонених,

наводили на ціль наші літаки, розклеювали листівки з повідомленнями Редінформбюро, допомагали партизанам.

Лише двадцять років прожила відважна комсомолка. Пам'ять про неї свято зберігає молодь Харкова. Ім'я Лялі Убієвської посідає одна з аудиторій університету. Почесне право навчатися тут надається кращим студентським групам. Біля пам'ятника героїні в сквері Перемоги завжди полиняють живі квіти.

Кор. РАТАУ.

МОЖЛИВО, не варто було б перебирати в пам'яті відстріляні гілки далеких спогадів, і все ж чомусь цей лист, написаний круглим дитячим почерком, нагадав мені весняний, залитий ранковим сонцем перон. Виразно бачу перед собою щасливу тринадцятилітню ровесницю Віточку, що обомала руками міцно пригортає до грудей червоні троянди. Квіти паленіють на білій кофтинці пружавими пелюстками, на яких тремтять іскристі краплини роси. Я не можу відірвати від них очей, як і не можу пояснити дивне почуття, що теплою хвилею огорнуло все моє серце.

— Дивися, — раптом тихо кажу я, — вони плачуть.

— Хто плаче? — питає Віточка.

— Троянди, — усміхаюся, показуючи на багряний букет.

І ми разом із симпатичною дівчинкою заливаємося безтурботним, дзвінким сміхом.

— Троянди не плачуть, — кризь сміх вимовляє вона і додає: — А я іноді плачу, коли мама не хоче купувати мені нову сукню...

Цей лист лежить у мене в кишені, і я немов кризь конверт відчувую його навіні, гарячкові рядки: «Дорога редакціє! Я живу в Бобринецькій школі-інтернаті, а мій братик Русланчик — у Шостаківській. Ми дуже хочемо бути разом. Допоможіть нам».

«Мій братик» Русланчик — у Шостаківській, — машинально повторюю я, простуючи до старої, але привітної спурди Бобринецької допоміжної школи-інтернату. За кілька хвилин поріг директорського кабінету несміливо переступила шестикласниця Інна Гасленко, авторка листа до «Молодого комунара». Тоненька, з гладко зачісаним чорним волоссям, вона якусь мить запитливо дивиться на ме-

не, а потім утворює погляд у свої худенькі руки, що нервово перебирають краї старенької кофтини.

— Інно, — питаю у неї, — як це сталося, що ви з Русланом опинилися в різних інтернатах?

— Мама розійшлася з татком, і нас розділили.

Вона це каже таким голосом, наче йдеться про поділ майна. І водночас із якоюсь зворушливою ніжністю вимовляє два слова — «мама» і «татко».

— Біля кого ж ви з Русланом живете?

— Його на канікули забирала татко.

— А тебе?

— Бабуся. Вона добра у мене. Живе в селі Нечаївці.

— А як же «мама»?

— Я у неї теж бувала.

На якусь мить очі дівчинки загораються світлою радістю, і вона наперекір, немов боячись, що її ось-ось зупинять, немилосердно фантазуючи, починає розповідати, як вона часто бачиться з матір'ю, як їй у неї чудово, весело і...

Я помічаю, що у Інни наліваються очі сльозами і її голос починає зрадливо тремтіти.

Наче з блакитного туману дитинства, що відшуміло, долинає до мене чистий, безтурботний дитячий голос: «А я іноді плачу, коли мама не хоче купувати мені нову сукню...»

— Навіщо вона таке каже? — болісно кривиться директор Андрій Михайлович Поворозко. — Адже не навідується до неї мати. І батько теж. У нього інша сім'я, інший клопіт.

— А мати?

— У неї теж інша сім'я.

А яка сім'я у Інни Гасленко, що формально має і батька, і матір? Ніби відгадавши мої думки, Андрій Михайлович мовить:

— Подібних батьків ми називаємо невідьданими. Є такий термін.

• ГРАНІ МОРАЛІ

ТРОЯНДИ НЕ ПЛАЧУТЬ...

Але в який термін можна вкласти біль і кривду маленької адресантки, яка сьогодні хоче жити не з «мамою» і не з «татком», а зі своїм братом Русланом? Вона пише: «...Нас розділили. Тепер я зі своїм братиком рідко бачусь».

А хочеться частіше. Хочеться відчувати поруч себе рідну, близьку людину, тим більше, що у Інни Гасленко... четверо рідних братів. Двоє найменших живуть біля матері, першокласник Геня — біля батька, четвертокласник Руслан — у Шостаківській школі-інтернаті. Чому батьки їх розділили? Тільки тому, що не знайшли між собою спільної мови? А може, з інших, емоційних, міркувань, щоб насолити одне одному?...

— За весь наuczальний рік, — призналася мені вихователька М. Й. Бондар, — на батьківські збори до Інни так ніхто й не приїхав. А дівчинка вона дуже хороша. Дисциплінована, працьовита. Староста класу.

«А я іноді плачу, коли мама не хоче купувати мені нову сукню...»

Батько Інни, Володимир Васильович Гасленко, живе не за тридев'ять земель, а зовсім поруч Бобринця —

в Компаніївці. Та пішки йому не треба добиратися до дочки, навіть автобусом, адже має власну машину. Це ж так просто — хоч раз на пірочку провідати свою стервенку. Але «татко» дипломатично пояснює:

— Інна приїздить до мене на канікули. Дуже нервова дівчинка.

— Чому?

— Через матір свою. Підбурює вона дочку проти мене, проти моєї дружини Таміли.

Володимир Васильович спокійно, ніби виважуючи кожне слово, розповідає про колишню свою дружину Світлану, про те, як мало вона приділяла уваги рідним дітям, і, нарешті, про те, що з переборами сплачує аліменти на Гену та Руслана. Все це скидається на якийсь важкий і неприємний сон, де дорослі стають у позу скривджених та обманутих, водночас незаслужено ображаючи власних дітей. Щоб якось переміняти розмову, я питаю у Гасленка-старшого:

— Ви згодні, щоб Інна і Руслан навчалися в одній школі? До речі, директор обіцяє допомогти...

— Ні в якому разі! — гарячкувато перебиває ме-

не Володимир Васильович. — Я не хочу, щоб мій син зіпсувався.

— П.

— Розумієте, яка справа. Коли я його переведу в Бобринець, там до нього почне навідуватися мати.

— А чому ви вважаєте, що вона його не може провідувати в Шостаківці?

— Вона туди не поїде, це я знаю. А ось у Бобринець завітає. Не хочу, щоб він бачив її.

Дивна логіка. І все ж хотілося б нагадати В. В. Гасленку, що наш, радянський, закон стоїть на боці наймолодших громадян СРСР. До речі, в Кодексі про шлюб та сім'ю Української РСР (ст. 61) говориться: «Батьківські права не можуть здійснюватися в суперечності з інтересами дітей».

Виразно бачу перед собою щасливу тринадцятилітню Віточку. «Троянди не плачуть», — кризь сміх промовляє вона.

Цей світ усміхнених, заміряних, жвавих, мовчазних хлопчиків і дівчаток, що дзвенить срібними голосами в стінах Бобринецької допоміжної школи-інтернату, — світ сподівань, задумів і надій. Він болить своїми болями і радіє власними радощами. У нього все ще попереду, але й сьогодні його хвилює нерозв'язаними, а іноді прямо-таки незрозумілими питаннями, що виникають з вини дорослих.

Є в цьому світі свої звичайні буденні справи: шкільні уроки, виробнича практика в майстернях, дозвілля за книжкою чи на спортивному майданчику. І є вчителі і вихователі, які багатьом інтернатівцям замінили і «мамку», і «татка».

І все ж, поринувши в цей карокий, синьокий, чорнобровий, пустотливий і наївний світ, я знову відчуваю тріски приглушений,

але твердий у своїй справедливості голос В. В. Гасленка: «Не хочу, щоб Руслан був у Бобринецькій школі-інтернаті, бо там до нього почне навідуватися мати».

І, мабуть, саме тому мені хочеться навести ще одну невеличку цитату з Кодексу про шлюб та сім'ю Української РСР (ст. 59), де пишеться: «Батьки користуються рівними правами і несуть рівні обов'язки щодо своїх дітей і у випадках, коли шлюб між ними розірваний».

Так говорить закон. А що диктує батьківське й материнське серце? Троянди не плачуть. Але діти іноді плачуть не тільки тому, що мати не купила їм нової сукні.

Звичайно ж, найбільший суддя батькам — це вони самі. У своїх повсякденних турботах про дітей, про їхню подальшу долю на життєвому шляху.

І все ж мені здається, що в даній ситуації своє вагоме слово повинні сказати громадськість. Слово невідьданим батькам Інни та Руслана Гасленків. І насамперед це повинні зробити ті, хто їм замінив рідних батьків, — вчителі і вихователі.

* * *

Чужа сім'я — темний ліс. Та коли в ньому починають ламати тендітне зелене пагіння, тоді навіть сторонній спішить на допомогу. А втім, у цій історії, що я розповів, немає сторонніх. Хіба що батьки Інни Гасленко, до яких вона іноді приїздить на канікули...

Надломлене пагіння. З нього може вирости криве, нікому не потрібне дерево. Вдумаймося в це.

Троянди не плачуть.

В. ГОНЧАРЕНКО, спецкор «Молодого комунара».

